

STAPPENPLAN PARTICIPATIE

Onder de Omgevingswet

Stel, u heeft een (ruimtelijk) initiatief in de gemeente Montferland. Dan bent u ook verantwoordelijk voor de bijbehorende participatie. Het doel daarvan is het vroegtijdig informeren en raadplegen van anderen. Het is namelijk belangrijk dat alle belangen vanaf het begin goed in beeld zijn. Dit plan legt de verschillende stappen in de participatie uit.

Onder de Omgevingswet

Bij het aanvragen van een vergunning voor de omgeving moet u aangeven of u aan participatie heeft gedaan en zo ja: hoe u dit heeft gedaan en wat daaruit is gekomen. Bij een 'buitenplanse omgevingsactiviteit' is participatie verplicht. Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een activiteit die niet past in het omgevingsplan. Hier is een vergunning voor vereist.

Dit stappenplan helpt u op weg om die participatie op een goede manier vorm te geven. Ook als u geen omgevingsvergunning nodig heeft raden wij u aan om aan participatie te doen. Dit kan het plan beter maken, en kan zorgen voor steun in de buurt.

1. Bepaal de plannen

Om te participeren moet er een plan zijn. Denk daarom na over de volgende vragen:

- Waarom wilt u dit initiatief starten?
- Hoe ziet dit initiatief eruit? Wat is het idee, wat is het ontwerp en waar wilt u dit laten ontstaan?
- Hoe ziet het eindresultaat er waarschijnlijk uit? Heeft u al iets om te laten zien?
- Welke invloed gaat uw initiatief hebben op de (directe) omgeving en andere betrokkenen?
- Hoe lang duurt uw plan? Is het snel klaar of duurt het nog een tijdje?
- Wat staat er vast en wat nog niet (denk aan budget en regelgeving)?

2. Wie zijn uw belanghebbenden en wat is uw (directe) omgeving?

Vervolgens is het van belang na te denken over wie er belang hebben bij de ontwikkeling. Deze mensen of groepen betreft u in de participatie. Probeer dit zo volledig mogelijk in kaart te brengen, samen met de mogelijke wensen die de betrokkenen kunnen hebben.

Aan de hand van onderstaande vragen kunt u de belanghebbenden in beeld brengen.

- Voor wie en welke organisaties heeft het initiatief een direct voordeel?
- Wie of welke organisaties hebben kennis om het initiatief nog te verbeteren?
- Wie gaan er gebruik van maken?
- Wie hebben eventueel last van het initiatief/bouwwerk/idee?
- Hebben personen direct zicht op het initiatief/bouwwerk/idee?
- Als ik de omgeving nog niet zo goed ken: wie kan mij helpen om de juiste mensen en partijen in beeld te brengen?

3. Bepaal het participatieniveau

Participatie kan plaatsvinden op verschillende niveaus. Welk niveau het beste past is afhankelijk van de impact die het initiatief heeft op de belanghebbenden, en de ruimte die er is om nog wijzigingen aan te brengen in het initiatief. De keuze voor het niveau is altijd maatwerk. **De regel hierbij is: hoe groter en ingewikkelder de impact van het initiatief is op de omgeving, hoe hoger het participatieniveau.**

De volgende twee vragen helpen om de positie op het assenkruis te bepalen.

1. Hoeveel impact heeft het plan, project of beleid op de omgeving?
2. Hoeveel ruimte is er om de plannen te veranderen of aan te passen?

Grote impact			
Weinig ruimte	Grote impact	Mee werken	Veel ruimte
	Mee weten	Mee denken	
Kleine impact			

Tabel 1: Assenkruis participatieniveau

Participatieniveau: Mee-weten

Als er sprake is van kleine impact van de plannen op de omgeving en er is weinig ruimte voor aanpassing van de plannen, dan wordt het participatieniveau mee-weten gehanteerd. Daar horen de werkvormen 'online en offline berichtgeving' bij. Dit betekent dat voor een ontwikkelaar bijvoorbeeld een nieuwsbrief, huis-aan-huis-bericht of een bericht op sociale media genoeg is voor dit niveau van participatie. De rol van de omgeving: geïnformeerd worden.

Participatieniveau: Meedenken

Als het plan moeilijk is en mensen weinig mee kunnen beslissen, dan noemen we dat het participatieniveau 'meedenken'. Ook als het plan niet zo moeilijk is en mensen veel kunnen meebeslissen, blijft het participatieniveau meedenken. Denk aan het opzetten van inspraakavonden, rondetafelgesprekken, of inloopbijeenkomsten. De omgeving kan dan meedenken over hoe het ontwerp eruit moet zien. De rol van de omgeving: deelnemen aan het gesprek.

Participatieniveau: Meewerken

De meest uitgebreide vorm van participatie past u toe als de moeilijkheid van de plannen hoog is en er veel ruimte is in het initiatief voor aanpassingen. Hierbij wordt de omgeving actief betrokken in de ontwikkeling van de plannen. In samenspraak met de belanghebbenden bepaalt u als initiatiefnemer bijvoorbeeld de agenda, de uitgangspunten en de inrichting van het proces. Samen met de omgeving maakt u keuzes en zoekt u actief naar oplossingen. De uitkomsten van deze sessies dient u te gebruiken bij het uitwerken van het initiatief. Het bijbehorend participatieniveau is hier bepaald op meewerken.

Niveau	Vorm
Mee-weten	Online en offline berichtgeving: Krant, sociale media, website, nieuwsbrief, mailing, video/vlog
Meedenken	Enquête, burgerpanel, klankbordgroep, inspraakavond, inloopbijeenkomst, straatgesprekken, schouw
Meewerken	Ontwerpatelier, werk-/projectgroep, ambassadeurs, prijsvraag, wedstrijdement, helpen aanleggen/realiseren.

Tabel 2: Verschillende niveaus van participatie en bijbehorende werkvormen

4. Maak een verslag van de participatieresultaten

Het is altijd goed om een verslag van de participatie toe te voegen bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Bij omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplan-activiteit (BOPA) is dit verplicht. De participatieresultaten worden door ons meegenomen in de beoordeling van de vergunning, waarbij alle belangen worden afgewogen. Het participatieverslag laat zien hoe de participatie is uitgevoerd, en helpt de gemeente om de belangen van belanghebbenden mee te nemen in de afweging om de vergunning wel of niet te verlenen.

In dit verslag verwachten we antwoord op de volgende vragen:

- Wie is er betrokken in de participatie? Waarom is deze selectie gemaakt?
- Welk participatieniveau is gehanteerd?
- Hoe is de participatie vormgegeven? Wanneer en hoe is met belanghebbenden gecommuniceerd? Hebben belanghebbenden voldoende tijd gekregen om te reageren op het plan?
- Is de participatie nog recent genoeg (maximaal 26 weken oud)?
- Wat is het resultaat van de participatie? Is het plan naar aanleiding van opmerkingen gewijzigd, of niet? En waarom wel of niet?

Ook verwachten we dat wordt aangetoond dat het gesprek goed is vormgegeven, bijvoorbeeld door ondertekening van het verslag door betrokkenen.

Een omgevingsvergunning wordt nooit geweigerd omdat de participatie op de verkeerde manier is uitgevoerd. Wel kan het aanleiding geven voor de gemeente om zelf belangen beter in beeld te brengen.